
Posudok oponenta
v inauguračnom konaní doc. PhDr. Jaroslava Coraniča, PhD.
za profesora v odbore slovenské dejiny

Doc. PhDr. Jaroslav Coranič, PhD. je bezpochyby etablovaným historikom, vedcom a vysokoškolským pedagógom. Jeho štúdium a kvalifikačné postupy sú späté s Trnavskou univerzitou v Trnave, na ktorej úspešne absolvoval magisterské a doktorandské štúdium v odbore história, resp. slovenské dejiny. Ďalšie kvalifikačné postupy a vedecko-pedagogické pôsobenie je spojené s Prešovskou univerzitou v Prešove. Na nej úspešne absolvoval rigorózne konanie v odbore religionistika a habilitačné konanie v odbore slovenské dejiny. Na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove pôsobí ako vysokoškolský pedagóg kontinuálne dve desaťročia – od roku 2003 najprv ako odborný asistent a od roku 2016 na funkčnom mieste docenta. Počas tohto obdobia aktívne rozvíjal svoj odborný profil ako vysokoškolský učiteľ a výskumník, zastával vedúcu funkciu na Katedre historických vied GTF PU v Prešove a bol (je) členom academickej samosprávy a manažmentu fakulty (prodekan pre vzdelávaciu a vedeckú činnosť /prakticky od roku 2007/; poverený vykonávaním funkcie dekana fakulty v roku 2015).

V odbornej historickej komunite je doc. Jaroslav Coranič vnímaný ako odborník na slovenské dejiny 19. a 20. storočia so zameraním na cirkevné dejiny, dejiny gréckokatolíckej cirkvi, dejiny registrovaných cirkví a náboženských spoločností na Slovensku. Okrem toho jeho ambíciou je výskumne prekračovať rámec dejín Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, vidieť skúmané javy patriace najmä do oblasti výskumu vzťahov štátu a cirkvi, cirkvi a národnostných menšín v 19. – 20. storočí, konfrontácií, prenasledovania a perzekúcií náboženských spoločenstiev totalitnými režimami v 2. pol. 20. storočia v širšom geopolitickom priestore a medzinárodnopolitickom kontexte. Témy, ktorým sa doc. Jaroslav Coranič vedecky venuje, sú nielen súčasťou prebiehajúcich vedeckých polemík, ale aj príspevkom k spoločenským diskusiám na Slovensku (napr. pravoslavicizácia východného Slovenska, cirkvi na Slovensku a tzv. židovská otázka /1939 – 1945/, cirkevné osobnosti, sakrálne pamiatky a pod.). Jeho vedecká aktivita tvorí základ pedagogickej práce, ktorá obsahovo osciluje v identickej rovine.

Publikačná činnosť doc. Jaroslava Coraniča zo sumárneho pohľadu napĺňa predpísané kvantitatívne kritériá. Najmarkantnejšie to je vidieť pri štyroch vedeckých monografiách (2 vydaných v zahraničí a 2 v domácich vydavateľstvách; z toho 2 v rámci kolektívu autorov), štyroch vysokoškolských učebniciach a dvoch skriptách, ako aj šiestich odborných knižných prácach (z toho 1 v zahraničnom vydavateľstve). Z publikovaných vedeckých monografií osobitne je potrebné vyzdvihnúť jeho diela „Dejiny gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1918 – 1939“ (Prešov, 2013; 415 s.) a „Z dejín Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku“ (České Budějovice, 2014; 526 s.). Pri pohľade na štruktúru publikačnej činnosti inauguranta je

potrebné oceniť, že je takpovediac komplexná, obsahuje širokú škálu výstupov rôzneho typu – kapitoly v monografiách, vedecké štúdie v časopisoch a zborníkoch, heslá v lexikónoch, nechýbajú odborné a prehľadové práce, či recenzie. To znamená, že autor sa nevyhýba ani popularizačnej stránke, ani zapájaniu sa do odborných polemík. Pozoruhodnou je aj redakčná a zostavovateľská činnosť 18 vedeckých zborníkov venovaných prevažne problematike Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku. Dovedna doc. Jaroslav Coranič je autorom a spoluautorom 176 publikačných jednotiek, na ktoré eviduje 750 ohlasov, z nich je okolo 1/3 (273 citácií) indexovaných alebo zahraničných, čo nebýva v prostredí slovenskej historickej vedy celkom bežné. Tieto uvedené kvantitatívne údaje sú zreteľným indikátorom vedeckej kvality a aj medzinárodného uznania autora.

Vo vedeckej komunite je doc. Jaroslav Coranič známy tiež ako aktívny účastník vedeckých podujatí a organizátor vedeckého života. Počas svojho vedecko-pedagogického pôsobenia sa zúčastnil viacerých vedeckých konferencií a seminárov na Slovensku a v zahraničí (m.i. Česká republika, Poľsko, Maďarsko, Rumunsko, Nemecko, Ukrajina atď.). Sám sa organizačne podieľal na celom rade (viac než 20) vedeckých konferencií, seminárov a kolokvií k dejinám Gréckokatolíckej cirkvi, gréckokatolíckeho školstva a významným osobnostiam duchovnej a gréckokatolíckej komunity. Bol organizátorom alebo spoluorganizátorom pozvaných prednášok domácich a zahraničných odborníkov a niekoľkých výstav (z nich napr. stála expozícia „Dejiny a súčasnosť Gréckokatolíckej teologickej fakulty v Prešove“, otvorená v roku 2019). O jeho odbornosti svedčí aj expertízna a posudzovateľská činnosť – recenzovanie množstva štúdií pre vedecké časopisy na Slovensku a v zahraničí, okolo 40 recenzenských posudkov na publikované monografie, zborníky a učebnice, takmer desať posudkov podaných projektov v rámci grantových schém VEGA a KEGA.

Osobitne je potrebné vyzdvihnúť participáciu doc. Jaroslava Coraniča na vedení a riešení domácich a zahraničných vedecko-výskumných a edukačných projektov, počet ktorých je vysoko nad rámec kritériami predpísaného prahového počtu. To preukazuje jeho živú vedecko-výskumnú aktivitu. Bol vedúcim riešiteľom zahraničného projektu podporeného Agentúrou Porticus (Düsseldorf, Nemecko), dvoch projektov domácej VEGA, troch projektov VEGA Mikuláša Russnáka a jedného inštitucionálneho projektu (VGA Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku). Bol spoluriešiteľom 5 zahraničných projektov (podporených agentúrami v Nemecku, USA, Rakúsku a Poľsku), 5 projektov VEGA, 6 projektov KEGA, 2 projektov MŠVVŠ SR pre štrukturálne fondy, 5 projektov VGA Mikuláša Russnáka a 2 inštitucionálnych projektov (VGA Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku).

Doc. Jaroslava Coranič je rešpektovanou osobnosťou v domácej i zahraničnej vedeckej komunite. Dokladá to nielen jeho vedecko-výskumná a publikačná činnosť, ale aj členstvo v redakčných radách a vedeckých grémiách. Bol, resp. je členom redakčných a vedeckých rád viacerých periodík (časopisov, edícií) ako napr. Theologos, Acta theologica et religionistica, Historia ecclesiastica atď. (PU v Prešove); Logos (Užhorod, Ukrajina), Středoevropské dějiny (České Budějovice, Česko), Spoleczeństwo kultura wartosci. Studium społeczne, Roczniki teologiczno-pastoralne (Jarosław, Limanowa – Poľsko). Bol (je) podpredsedom a členom Vedeckej rady GTF PU v Prešove a členom *Rady pre históriu* pri Konferencii biskupov Slovenska.

Inaugurant preukazuje kontinuitu nielen vo svojej vedecko-výskumnej, ale aj pedagogickej činnosti. V prípade plnenia kritérií a hodnotenia činnosti doc. Jaroslava Coraniča vo vzdelávacej oblasti platí, že ide o skúseného, aktívneho a zameraného vysokoškolského učiteľa. Kontinuálne pôsobí na všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia realizovaného GTF PU v Prešove v študijných odboroch historické vedy, teológia, religionistika a učiteľstvo umelecko-výchovných predmetov, pričom svojou odbornosťou vplýva na obsah i kvalitu poskytovaného vzdelávania. Zabezpečuje výučbu predmetov, ktoré korešpondujú s jeho vlastným výskumným zameraním (Cirkevné dejiny – stredovek, novovek; Dejiny Európy, Dejiny Slovenska, Kresťanské cirkvi a spoločenstvá, Náboženská situácia na Slovensku). Niektoré predmety sám zaviedol a pripravil k nim učebné texty (napr. Náboženská situácia na Slovensku I, II /2017, 2019/; Kresťanské cirkvi a spoločenstvá /2015/). O pedagogických, ale i ľudských kvalitách uchádzača svedčí aj to, že doteraz úspešne viedol 60 bakalárskych a diplomových prác. Oponoval cez 50 bakalárskych, magisterských a rigorózných prác. Ako vysokoškolský učiteľ, školiteľ a oponent pôsobí na treťom stupni vysokoškolského štúdia. Viedol 6 úspešne obhájených doktorandov; v súčasnosti vedie 2 doktorandov po dizertačnej skúške a 2 pred dizertačnou skúškou. Oponoval 7 dizertačných prác na GTF PU v Prešove a bol prizývaný do komisií študijných programov 3. stupňa (ako člen komisií a oponent) na iných univerzitách na Slovensku a v zahraničí (napr. Katolícka univerzita v Ružomberku, Jihočeská univerzita v Českých Budějoviciach). Bol aj členom habilitačných komisií a oponentom habilitačných prác na Prešovskej univerzite v Prešove a Trnavskej univerzite v Trnave. Je predsedom/členom programových rád ŠP Európske štúdiá (v 1. a 2. stupni) a členom Odborovej komisie ŠP Európske religionistické a interkultúrne štúdiá (3. stupňa) v študijnom odbore historické vedy. Bol, resp. je členom viacerých rád a komisií na domovskej univerzite – Rady pre vedu a výskum, Rady pre kvalitu vzdelávania, Rady pre komplexnú akreditáciu PU v Prešove; člen Štipendijnej komisie AS PU v Prešove atď. Pedagogický profil inauguranta dotvára aj jeho aktívne pôsobenie na stážach, prednáškových a mobilityných pobytoch v zahraničí.

Doc. PhDr. Jaroslava Coraniča, PhD. vnímam ako odborne a pedagogicky zdatného, skúseného, spoľahlivého, principiálneho a súčasne skromného a dobrosrdečného kolegu. Zastávam názor, že uvedené vlastnosti ho spolu s preukázanou erudíciou a výsledkami vo vedecko-pedagogickej sfére kvalifikujú na to, aby bol menovaný za profesora. Má všetky danosti byť prínosom nielen pre Prešovskú univerzitu v Prešove, ale aj celospoločensky.

Po dôkladnom posúdení inaugurantom predloženej dokumentácie (v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 246/2019 Z.z.) a na základe všetkých uvedených skutočností odporúčam, aby Vedecká rada Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave schválila návrh na vymenovanie doc. PhDr. Jaroslava Coraniča, PhD. za profesora v odbore konania slovenské dejiny.

V Banskej Bystrici 2. júla 2024.

prof. PhDr. Michal Šmigel', PhD.

Katedra histórie FF UMB v B. Bystrici